

MEER DAN EEN VIJFDE IS CYBERPESTER

Pestkoppen die het internet gebruiken om slachtoffers te maken, zijn vaker jongens, studeren aan het TSO of hebben laag geschoolde ouders. Wat ze doen, heet 'cyberpesten'. Chatberichten zijn het populairste middel om te cyberpesten.

De KU Leuven onderzocht welke risico's jongeren tussen 15 en 19 opzoeken bij het gebruik van socialenetsites zoals Netlog, Facebook of Myspace. Uit het onderzoek blijkt dat cyberpesten vaak voorkomt. Van de meer dan achthonderd jongeren die voor het onderzoek een vragenlijst beantwoordden, geeft 22,5 procent toe aan cyberpesten te doen. Bijna de helft van de jongeren was al eens getuige van het fenomeen op het internet. 12 procent werd slachtoffer en heeft 'brutale' en 'pijnlijke' berichten van de pestkoppen ontvangen. Van de jongeren zegt 6 procent op een andere manier belachelijk te zijn gemaakt op het internet.

Cyberpesters hebben gemengde gevoelens bij wat ze doen. Ongeveer 20 procent zegt zich goed te voelen, terwijl 27 procent zich er slecht bij voelt. Een op de drie beweert 'geen gevoelens te hebben' bij zijn of haar daden. Volgens de onderzoekers lopen slachtoffers een groter risico om ook in de echte wereld het slachtoffer te worden van pesten. Aan de andere kant is de kans ook groter dat ze zelf anderen gaan pesten.

Als meisjes het slachtoffer worden van cyberpesters, zullen zij sneller hulp zoeken bij een volwassene of iemand uit de eigen groep.

De onderzoekers peilden ook naar specifieke karaktertrekken van cyberpesters en gingen na hoe ze zich elders op het internet gedragen. Jongeren met veel zelfvertrouwen pesten het vaakst. In vergelijking met andere jongeren zijn ze ook het vaakst bezig op socialenetsites. Kinderen die een goede relatie hebben met hun ouders pesten minder en zijn er ook minder het slachtoffer van.

TIENERS NEMEN GRAAG RISICO'S OP INTERNET

Voor tieners zijn sociaalnetwerksites nieuwe trefpunten geworden. Ze nemen er graag risico's. Jongens doen dat vaker, net als wie uit een laaggeschoold gezin komt of een slechte relatie met zijn ouders heeft.

Voor jongeren zijn sociaalnetwerksites zoals Netlog of Facebook moderne middelen geworden om contacten te leggen. Een groep sociologen aan de KU Leuven probeerde in een studie zicht te krijgen op de gevaren, maar ook de mogelijkheden die het fenomeen voor die jongeren met zich meebrengt. Daarom onderwierpen ze 815 jongeren tussen 14 en 19 aan een diepgaande vragenlijst om te weten te komen welke risico's ze nemen en wie het vaakst de neiging heeft die te nemen.

Uit de studie blijkt dat tieners graag risico's nemen op het internet, maar toch redelijk verantwoord omgaan met het medium. Zo geeft de helft van de ondervraagde jongeren aan dat ze onder geen beding hun adres, telefoonnummer of video-informatie zouden geven aan iemand waarmee ze voor het eerst chatten. 'Blijkbaar zijn tieners zich dus wel redelijk bewust van de gevaren bij het chatten met een vreemde', zegt sociologe Sofie Vandoninck, die samen met enkele collega's het onderzoek uitvoerde. 'Maar als ze op commerciële websites terechtkomen, zijn ze zich minder bewust van die gevaren. Als een vreemde hen een prijs belooft op voorwaarde dat ze hun contactgegevens moeten geven, zullen meer jongeren dat doen.'

Slechts 30 procent van de ondervraagden zou in zo'n geval nooit contactgegevens doorgeven. Terwijl bijna 16 procent daar geen graten in ziet. Dat is drie keer meer dan in een chatroom.

De onderzoekers stellen ook vast dat het internet voor jongeren een plek is geworden om mensen te ontmoeten. Vooral jongens gaan op zoek naar nieuwe kennissen, zo blijkt. Een derde van de tieners heeft geregeld contact met iemand die ze nog nooit ontmoet hebben. Ongeveer hetzelfde aantal maakte ook al een afspraakje met iemand die ze alleen via het net kennen. 'Dat zijn vooral de jongeren uit de oudste groep tieners', zegt Vandoninck. 'Bovendien gaf slechts 8 procent van hen aan dat die ontmoeting een negatieve ervaring was.'

De onderzoekers concluderen dat diegenen die op het internet het meeste risico's nemen en het kwetsbaarst zijn voor de gevaren ook uit de kwetsbaarste groep jongeren komen. Ondanks sommige cijfers is de boodschap van de onderzoekers geen negatief verhaal. 'Panikeren is nergens voor nodig. Risico's nemen op het internet hangt samen met opgroeien. Jongeren leren uit slechte ervaringen', zegt sociologe Sofie Vandoninck. Wat een ouder een risico noemt, is voor een kind misschien een nieuwe kans om zijn horizon te verbreden, zo staat in de studie te lezen. Vandoninck pleit ervoor om jongeren weerbaar te maken.

'Het heeft geen zin om hun onlinecommunicatie aan banden te leggen. Leer hen een kritische houding aan. Zowel de school als de ouders mogen de risico's niet negeren, maar het heeft ook geen zin om ze te overschatten. Weerbare jongeren zijn zelf perfect in staat zijn om te gaan met iemand die hen op het internet persoonlijke informatie vraagt of die hen wil ontmoeten.'